

Załącznik Nr 1 do Uchwały XXVII/137/2017
z dnia 3.02.2017 r. Rady Gminy Pionki
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017

GMINNY
PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA TERENIE GMINY PIONKI
NA ROK 2017

I. PODSTAWY REALIZACJI PROGRAMU

Podstawy prawne regulujące zagadnienia z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii normują następujące akty prawne :

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz 1286),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179 poz.1485, Dz. U z 2015 r. poz. 875),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163).

II. ZADANIA SAMORZĄDU

Zgodnie z treścią w/w aktów prawnych organy samorządu terytorialnego obowiązane są do:

1. Podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania.
2. Podejmowania działań profilaktycznych mających na celu ograniczenie zażywania narkotyków.
3. Inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych i zażywania narkotyków oraz palenia wyrobów tytoniowych.

4. Tworzenia warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu i narkotyków.
5. Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
6. Zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i zażywania narkotyków oraz ich usuwanie.
7. Zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.
8. Przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.
9. Udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Gmina Pionki liczy 10160 mieszkańców. Sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest w 26 punktach, w tym: w 23 punktach sprzedawane napoje alkoholowe przeznaczone są do spożycia poza miejscem sprzedaży, natomiast w 3 punktach do konsumpcji w miejscu zakupu (punkty gastronomiczne).

Na terenie Gminy funkcjonuje siedem szkół podstawowych i dwa gimnazja. We wszystkich placówkach oświatowych realizowane są zadania dotyczące zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o działalność edukacyjną, informacyjną i szkoleniową. Z powodu dużego bezrobocia występują problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, co jest częstą przesłanką nadużywania napojów alkoholowych. Problem bezrobocia dotyka najbardziej populację kobiet. Również brak bliskiego dostępu do instytucji kultury powoduje, głównie wśród młodzieży, problemy związane z zagospodarowaniem wolnego czasu w miejscu zamieszkania, co w wielu przypadkach prowadzi do nagannych zachowań, często pod wpływem alkoholu, dopalaczy czy innych substancji psychoaktywnych.

Z każdym rokiem obniża się wiek „inicjacji alkoholowej i narkotykowej” wśród dzieci i młodzieży, a wzrasta ilość przestępstw popełnianych pod wpływem alkoholu i środków psychoaktywnych, szczególnie przestępstw przeciwko rodzinie, przepisom prawa o ruchu drogowym i przestępstw p-ko mieniu.

Zjawisko przemocy domowej występuje szczególnie w rodzinach niepełnych i patologicznych. Potwierdzają to zarówno statystyki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jak i Policji. W związku z tym Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowała szereg działań zarówno w ramach realizacji kampanii profilaktycznych, jak również programów i zajęć w placówkach oświatowych, w celu zainteresowania dzieci i młodzieży aktywnymi formami spędzania wolnego czasu.

W roku 2016 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych intensywnie współdziałała z Klubem Abstynenta Wzajemnej Pomocy „AZYL” w Pionkach. Dzięki zatrudnieniu terapeuty uzależnień

w Punkcie Konsultacyjnym funkcjonującym w klubie, osoby dotknięte problemem alkoholowym z terenu Gminy Pionki, mają możliwość korzystania z profesjonalnej pomocy specjalisty, a także uczestniczenia w terapii indywidualnej i grupowej oraz organizowanych przez członków klubu przedsięwzięciach. Wskazane formy oddziaływań terapeutycznych pomagają utrzymać abstynencję, uczą panowania nad negatywnymi emocjami, pomagają dostrzec szkody w obszarze osobistym i rodzinnym wywołane nadużywaniem alkoholu, wzmacniają poczucie własnej wartości, a także uczą identyfikowania się z grupą wsparcia oraz działania we wspólnocie.

Osoby współuzależnione (żony, dzieci, rodzice osób uzależnionych) mogą uczestniczyć w spotkaniach wspólnoty Al-Anon - grupy wsparcia dla współuzależnionych członków rodzin. Udział w tych spotkaniach pozwala zrozumieć nieskuteczność działań zmierzających do powstrzymania alkoholika od picia, potrzebę pracy nad sobą, a w rezultacie umożliwia odzyskanie stabilizacji emocjonalnej. Praca w grupie korzystnie wpływa na rozwój osobisty, wzmacnia odporność na manipulacje i uczy pozytywnego spojrzenia na siebie i innych, a także stwarza szansę naprawy wzajemnych relacji z niepijącymi członkami rodziny, przede wszystkim z dziećmi.

Dążąc do zapewnienia pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej rodzinom w których występuje zjawisko przemocy domowej uruchomiono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej Punkt Konsultacyjny, prowadzony przez specjalistę z zakresu psychologii rodzinnej i społecznej. Z poradnictwa psychologicznego oraz działań psychoterapeutycznych korzystają osoby doznające przemocy, a także osoby stosujące przemoc, obciążone problemem alkoholowym.

Realizując wnioski o objęcie leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza rozmowy z tymi osobami i członkami ich rodzin oraz podejmuje działania określone w „Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”. Część osób podjęła dobrowolne leczenie w placówkach leczenia uzależnień bądź korzysta z pomocy terapeuty. Osoby które nie podjęły dobrowolnie leczenia, a stosują przemoc wobec członków rodziny, zostały skierowane do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, w celu wszczęcia procedury Niebieskiej Karty.

W celu ograniczenia wymienionych niekorzystnych zjawisk patologicznych Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie realizowała zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków, zawarte w niniejszym programie. Dlatego GKRPA będzie podejmować i inicjować działania z takimi instytucjami jak: Policja, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Parafie i organizacje kościelne, kluby sportowe, organizacje pozarządowe, takie jak: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, ZHP, ZHR i inne, na rzecz zwalczania i ograniczania negatywnych skutków uzależnień.

IV. CELE PROGRAMU

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych , narkotykowych, w szczególności wśród dzieci i młodzieży poprzez :
 - a/ kreowanie i propagowanie trzeźwego stylu życia poprzez tworzenie systemu oddziaływań profilaktycznych w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży,
 - b/ umożliwienie dzieciom, młodzieży i dorosłym świadomego wyboru modelu „trzeźwego życia” oraz „życia bez narkotyków i używek”.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów już występujących na terenie Gminy poprzez:
 - a/ zmniejszenie ilości spożycia alkoholu i zażywania narkotyków przez młodzież, poprzez organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu,
 - b/ zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków poprzez poradnictwo w punkcie konsultacyjnym,
 - c/ zmniejszenie ilości i dolegliwości z powodu nadużywania napojów alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego poprzez udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
 - d/ promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych poprzez udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych: "Zachowaj Trzeźwy Umysł" , "Postaw na Rodzinę", "Odpowiedzialny Kierowca" , "Reaguj na przemoc".
3. Ograniczenie dostępności spożycia alkoholu , narkotyków i wyrobów tytoniowych poprzez:
 - a/ kontrolę ilości i usytuowania punktów sprzedaży,
 - b/ kontroli punktów sprzedaży w kontekście przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz uruchamianie procedury cofania zezwoleń przedsiębiorcom łamiącym prawo,
 - c/ współpracę z instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenie Gminy Pionki.

V. DIAGNOZA SYTUACJI PROBLEMÓW

1. Rozpoznawanie rzeczywistych potrzeb środowiska jako podstawa działań programu, a w szczególności :
 - a/ oszacowanie ilości osób dotkniętych chorobą alkoholową i uzależnionych od narkotyków,
 - b/ określenie ilości osób współuzależnionych,
 - c/ wyłonienie dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, określenie wieku inicjacji

- alkoholowej i narkotykowej u młodzieży,
 - d/ ocena zagrożenia młodzieży zjawiskiem narkomanii,
 - e/ rozpoznanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinach gdzie występuje problem alkoholowy,
 - f) informowanie o wszelkich podejrzeniach występowania przemocy i agresji w rodzinie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i GOSP.
2. Stan problemów alkoholowych i narkotykowych:
 - a/ pozyskiwanie danych liczbowych z Komisariatu Policji w Pionkach dotyczących naruszeń prawa i porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu i narkotyków (niebieska karta),
 - b/ pozyskiwanie informacji z GOPS o ilości rodzin w których występuje problemem alkoholowy i uzależnienie od środków psychoaktywnych – pomoc psychologiczna i prawna dla członków rodzin osób uzależnionych.
 3. Wskazywanie problemów do rozwiązania w pierwszej kolejności.
 4. Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb , których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożycia alkoholu i zażywania narkotyków.
 5. Działalność wychowawcza i informacyjna.
 6. Zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i narkotyków i ich usuwanie.

VI. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć edukacyjno - profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, w oparciu o programy profilaktyczne rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz programy profilaktyczno- edukacyjne, realizowane przez pedagogów w placówkach oświatowych.
2. Dofinansowanie obozów i kolonii realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży narażonych na działanie czynników ryzyka takich jak alkohol, substancje psychoaktywne i papierosy.
3. Wspieranie organizacji turniejów oraz konkursów z elementami edukacji i profilaktyki uzależnień.
4. Finansowanie kształcenia nauczycieli i wychowawców w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii stosownie do zgłaszanych potrzeb.
5. Wspieranie placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych realizujących programy profilaktyczne dla młodzieży.

6. Zakup materiałów, sprzętu komputerowego i audiowizualnego, pomocy, książek, ulotek i czasopism do wykorzystania w szkołach, placówkach służby zdrowia i Punkcie Poradnictwa Terapeutycznego.
7. Monitorowanie problemów uzależnień na terenie Gminy Pionki poprzez prowadzenie sondażu dotyczącego kontaktu młodzieży ze środkami psychoaktywnymi.
8. Prowadzenie działalności informacyjnej i szkoleniowej dla sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali gastronomicznych sprzedających napoje alkoholowe w celu utrudnienia dostępu do tych napojów osobom niepełnoletnim.

VII. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI DOROSŁYCH

1. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Klubem Abstynenta Wzajemnej Pomocy „AZYL”, Punktem Konsultacyjnym Uzależnień, Policją, Sądem, kuratorami rodzinnymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, oraz Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, w celu przekazywania danych na temat osób kierowanych na leczenie odwykowe oraz sprawców przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań mających na celu ochronę i niesienie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
3. Popularyzacja wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu i narkotyków i wynikających z tego zagrożeń oraz na temat możliwości leczenia.
4. Wspieranie inicjatyw propagujących zdrowy / trzeźwy / styl życia.
5. Zwiększenie dostępności oddziaływań terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.

VIII. DZIAŁANIA W ZAKRESIE HANDLU NAPOJAMI ALKOHOLOWYMI

1. Liczba punktów sprzedaży na terenie Gminy Pionki oraz usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych jest dostosowana do potrzeb ograniczenia dostępności alkoholu, określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.
2. W miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powinna być uwidoczniona informacja o szkodliwości spożywania alkoholu.
3. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zobowiązana do wydania opinii o lokalizacji placówki handlowej w przypadku ubiegania się przedsiębiorcy o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych. Powyższą opinię wydaje się każdorazowo w formie postanowienia.

5. Kontrola ustalonych ustawą i uchwałami Rady Gminy Pionki zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych jest przeprowadzana przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w obecności funkcjonariusza Policji.

IX. ZADANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie Zarządzenia Nr 20/2015 Wójta Gminy w Pionki z dnia 02 kwietnia 2015 r.
2. Komisja realizuje zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Wydaje opinie o lokalizacji placówek handlowych, w przypadku ubiegania się przedsiębiorców o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.
4. Opiniuje decyzje o cofaniu zezwoleń w przypadku naruszania porządku publicznego w miejscu sprzedaży alkoholu.
5. Prowadzi kontrole przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.
6. Podejmuje działania motywujące do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
7. Przeprowadza rozmowy i konsultacje z osobami współuzależnionymi i potrzebującymi pomocy.
8. Inicjuje profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w szczególności dla dzieci i młodzieży.
9. Współpracuje z Komisariatem Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Odwykową, Klubem Abstynenta Wzajemnej Pomocy „AZYL”, Punktem Konsultacyjnym Uzależnień oraz Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy domowej i innym zagrożeniom społecznym.
10. Rozpatruje sprawy z zakresu profilaktyki uzależnień na posiedzeniach odbywanych w miarę potrzeb.
11. Posiedzenia mają charakter poufny, dotyczy to w szczególności rozpatrywanych spraw osobowych.
12. Członkowie komisji zobowiązani są do zachowania tajemnicy służbowej.
13. Komisja może upoważniać osoby nie będące członkami do przeprowadzania wywiadów środowiskowych oraz czynności przygotowawczych związanych z działalnością komisji.
14. Za udział w pracach komisji i posiedzeniach członkom GKRPA przysługuje wynagrodzenie brutto do wysokości 350,00 zł miesięcznie tj. 35,00 zł za przepracowaną 1 godzinę, zgodnie z zawartą umową zleceniem.
15. Przewodniczącemu GKRPA przysługuje wynagrodzenie brutto do wysokości 700,00 zł miesięcznie tj. 70,00 zł. za przepracowaną 1 godzinę, zgodnie z zawartą umową zleceniem.

16. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest informacja o liczbie godzin wykonania zleceń w danym miesiącu, zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji lub jego Zastępcę.

17. Ze swojej działalności za dany rok Komisja składa Radzie Gminy sprawozdanie do dnia 31 marca następnego roku.

Planowane wpływy z opłat za zezwolenia na handel napojami alkoholowymi w roku 2017 szacuje się na kwotę 65 000,00 zł. Dodatkowo z Budżetu Gminy Pionki przeznaczono kwotę 9 000,00 zł na zwalczanie zjawiska narkomanii. Łącznie środki finansowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2017 roku szacuje się na kwotę: **74 000,00 zł.**

X. ZADANIA KOMISJI W RAMACH PROGRAMU NA ROK 2017

Lp.	Harmonogram planowanych działań Komisji	Koszty
1	Programy profilaktyczne w Gminnych placówkach oświatowych	24 000,00 zł
2	Szkolenia i seminaria w zakresie profilaktyki uzależnień	1 500,00 zł
3	Prowadzenie punktu konsultacyjnego, poradnictwo psychologiczne i psychoterapeutyczne	11 700,00 zł
4	Udział w kampaniach Zachowaj Trzeźwy Umysł, Postaw na Rodzinę	5 000,00 zł
5	Konkursy ,festyny , i imprezy sportowo-rekreacyjne w ramach propagowania zdrowego stylu życia i wiedzy o uzależnieniach	5 000,00 zł
6	Diety członków Komisji	16 800,00 zł
7	Zakup materiałów biurowych i wyposażenia , nagród	2 000,00 zł
8	Zakup urządzeń , komputerów do realizacji programów i szkoleń	0 000,00 zł
9	Wypoczynek letni i zimowy dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	6 000,00 zł
10	Koszty postępowań sądowych i prokuratorskich	1 000,00 zł
11	Podróże służbowe	1 000,00 zł
	Razem:	74 000,00 zł